

Gerard Scheffer: ‘Alles wat mis kan gaan, ging mis’

Nieuwe stal volgens de Wet van Murphy

In juli 2012 hadden Gerard en Ina Scheffer uit Vorden hoge verwachtingen van hun nieuwe vleesvarkensstal. De eerste weken verliepen probleemloos. Toen sloeg de Wet van Murphy toe: alles wat mis kan gaan, ging ook mis. „Het waren geen kinderziektes meer, maar grotemensenproblemen.” Nu, bijna drie jaar verder, hopen ze dat de problemen zijn overwonnen.

016_pb05 Scheffer.indd 16 28-05-15 12:08

Tekst: Gineke Mons. Beeld: Ingrid Zieverink

Het was een feestelijke open dag, die vrijdag 20 juli 2012. Gerard en Ina Scheffer toonden het bezoek vol trots hun nieuwe vleesvarkensstal. Gebouwd volgens een apart concept: vier afdelingen met elk 450 biggen in grote groepen. Een Duitse firma tekende voor de brijvoerinstallatie en de Optisort-sorteersluizen. In de nieuwe stal draaide ook een biologische luchtwasser met een wasrobot, de eerste in Nederland. Hetzelfde bedrijf leverde ook het klimaatsysteem.
Omdat er in de afdelingen met grote groepen geen voerpad is, bedacht Gerard zelf een loopbrug die op 1,20 meter hoogte door alle afdelingen loopt. Zo kan hij van bovenaf de varkens controleren; in een half uurtje heeft hij ze alle 1.800 gezien. Al met al was de Maatlatstal gerealiseerd voor 400 euro per varkensplaats. De namen van het betrokken bouwbedrijf en van de toeleveranciers wil de familie Scheffer niet noemen; ze hoeven niet aan de schandpaal, vinden ze.
In de eerste weken draaiden ze heel goed. Geen storingen, geen uitvallers: het leek perfect, vertelt Gerard Scheffer. „Maar na een maand begon de ellende." Het begon met het inzakken van het dak. „Bleek dat de aannemer te vers hout had gebruikt voor de gordingen." De gordingen droogden op en krimpten, waardoor het dak inzakte. „Timmerlieden zijn dágen bezig geweest: golfplaten los schroeven, naar boven schuiven, extra planken als klossen langs de zijkant van de gordingen monteren zodat die weer een aantal centimeters hoger werden, en dan alle golfplaten weer terugschuiven."

Centrifugaalpomp

Vervolgens begonnen de problemen met het voersysteem. Scheffer voerde in de oude stal gewoon brij, maar stapte met de komst van de nieuwe stal over op vloeibare bijproducten. Naast meel en eigen ccm voert hij onder meer biergist, broodmelange, stoomschillen en tarwezetmeel. Het voeren gebeurt geheel automatisch in vier voerblokken van elk vier voerbeurten. „We hebben op elke zes biggen één vreetplaats", licht Gerard toe. „Het zou met minder voerbeurten kunnen, maar dan bestaat het risico dat er te veel in de trog blijft liggen en dat ze ermee gaan knoeien." Veel en vaak voeren dus, via steekleidingen. Omdat Scheffer met bijproducten ging werken, leek het de leverancier van het voersysteem verstandig om er een robuuste centrifugaalpomp op te zetten; je weet immers nooit of er per ongeluk steentjes of andere verontreinigingen meekomen.
„Maar de kleinste portie voer die bij ons wordt gemengd, is 80 liter", geeft Gerard aan. „Soms moet je van één product maar 10 liter bijmengen." Die centrifugaalpomp was wel sterk, maar had een veel te grote capaciteit. „Als het ding alleen maar aansloeg, zat hij al over de 10 liter heen."

Geen alarm

Tijdens de eerste ronde varkens kwam hij er dus achter dat het indoseren van het voer niet klopte. De varkens groeiden niet lekker en ook het voorraadbeheer van de silo's klopte niet meer: product waarvan Scheffer dacht dat er nog genoeg in de silo moest zitten, bleek dan ineens op; of iets was nog lang niet op, terwijl dat wel zou moeten. „Bleek ook dat de pomp tarwegistconcentraat niet kon aanzuigen. Dat spul is vrij dik. Dan liep de pomp droog en kapot; er zat ook geen alarm op. Op een ▶

Bedrijfsgegevens

Gerard (53) en Ina (51) Scheffer hebben in Vorden (GD) een bedrijf met 2.300 vleesvarkens. Daarnaast is er nog een tak akkerbouw van 30 hectare, waarvan 16 hectare ccm voor eigen gebruik, 7 hectare bieten en 7 hectare consumptieaardappelen (huisverkoop). Naast de ccm bestaat het rantsoen voor de vleesvarkens uit 50 procent aanvullend voer, 25 maïs (ccm), en voor 25 procent uit bijproducten zoals biergist, broodmelange, stoomschillen, tarwegistconcentraat en tarwezetmeel. De vleesvarkens groeien gemiddeld 790 gram per dag in de nieuwe stal en 850 gram in de oude stal.
Gerard en Ina hebben twee studerende zoons, Niels (22) en Frank (20). Zij hebben geen interesse in overname.

016_pb05 Scheffer.indd 17 28-05-15 12:08

Artikel uit 2012
Drie jaar geleden namen Gerard en Ina Scheffer hun nieuwe vleesvarkensstal in gebruik. Voorafgaand aan het opleggen van de eerste biggen stond er een reportage in Vee & Gewas. Scheffer vertelde over zijn keuzes voor het ventilatiesysteem en het voersysteem. Destijds kon hij niet bedenken dat het hem drie jaar zou kosten totdat de 'grote mensen ziektes' waren verdreven.
Lees het artikel uit 2012 op *www.pigbusiness.nl*

gegeven moment ging ik wel tien keer per dag kijken of-ie niet weer stil stond."
De begeleiding vanuit Duitsland liet volgens de Vordense ondernemers danig te wensen over. „Het was voor ons ook allemaal nieuw, het voeren met zo'n automaat en met verschillende bijproducten. Er zat geen gebruiksaanwijzing of niks bij, zelfs niet in het Duits." Achteraf bleek ook dat de leverancier van het brijvoersysteem volstrekt geen ervaring had met vloeibare bijproducten, aldus de varkenshouders.
Scheffer kon de te grote pompen echter wel terugleveren en kreeg netjes zijn geld terug. Ter vervanging schafte hij in Nederland nieuwe pompen aan. „Die doseren heel nauwkeurig en geruisloos, en ze verbruiken ook maar een derde van de stroom van de oude pompen."
Ook is onder elke silo een aparte pomp gekomen, en voor het doseren van de ccm is ook een nieuwe pomp besteld.
Inmiddels lijkt het voersysteem redelijk te draaien. Scheffer: „Het heeft wel heel lang geduurd. Gelukkig hadden we een deel van de rekening nog niet betaald; dat wilden we pas doen als alle problemen naar tevredenheid waren opgelost." Pas in december 2014 vonden Gerard en Ina dat het zover was.

Ventilatiesysteem

Iets wat ook heel lang niet naar tevredenheid functioneerde, was het ventilatiesysteem. „In onze oude stalletjes uit de jaren zeventig hoestten de varkens zelden of nooit, maar in de nieuwe stal eigenlijk vanaf het begin", vertellen de ondernemers. Ergens zat een fout in het klimaatsysteem. „Maar zie maar eens uit te vinden waar precies." Eigenlijk had de leverancier zes maanden of een jaar na de ingebruikname het klimaat nog eens moeten doormeten, vindt Gerard, die al provisorisch kleppen monteerde onder de luchtinlaten om koude luchtval te voorkomen. „Eind april dit jaar zijn ze langs geweest en is de boel opnieuw ingeregeld. Dus nu hoop ik dat het goed is. Maar het is nog te kort dag om iets over de gezondheid van de varkens te zeggen."
De leverancier gaat ook een 24/7-monitoringssysteem installeren, waarmee ze op afstand het functioneren van Scheffers klimaatsysteem in de gaten kunnen houden en desnoods bijstellen. „Maar vorige week lukte het nog niet om op afstand in te loggen", verzucht de varkenshouder.
Hoeveel schade de problematiek heeft veroorzaakt? Scheffer kan het moeilijk aangeven. „Tja, je weet niet wat het kost aan groei. Maar voorheen waren we een hele slechte klant van de veearts; vorig jaar een hele beste."

'Waardeloos ding'

De biologische luchtwasser met wasrobot, afkomstig van dezelfde leverancier, bleek eveneens een drama. De wasrobot heeft twee sproeiers die het filterpakket automatisch moeten reinigen van de slijmlaag die ontstaat door overtollige bacteriegroei. „Waardeloos ding", oordeelt de Vordenaar. Hij kan zich inmiddels volleerd storingsmonteur noemen op dit systeem. „Ik heb zo vaak alarm gehad op de luchtwasser of de robot... Vanaf het begin werkte hij al niet goed, het filterpakket raakte verstopt waardoor de ventilatoren die de lucht er doorheen moeten zuigen, veel te had moesten werken. Ik ben er zelf achtergekomen dat de sproeiers verkeerd stonden gericht."
Ook de niveauregelaar in de spuiwaterbak functioneerde niet, waardoor de spuiwaterbak twee keer overstroomde. En aan de

OptiSort sorteersluis

Scheffer voert in elke afdeling met OptiSort sorteersluizen. Die werken met camera's die van bovenaf de contouren van de biggen scannen en ze vervolgens op basis van gewicht naar de juiste voersoort kunnen sturen. De sorteersluizen zet hij na twee maanden aan. Twee dagen voor de afleverdatum gaat hij varkens separeren. Die dieren kunnen dan (24 uur) nuchteren terwijl de rest kan vreten. Met hekjes kan hij de separeerruimte uitbreiden.
Het OptiSort-sorteersysteem heeft het altijd goed gedaan, al heeft de camera wel moeite met het scannen van zwarte varkens. Scheffer gebruikt Topigs 20 x Pietrainbiggen. De gevlekte Pietrains zijn geen probleem, maar soms zitten er exemplaren tussen die haast egaal zwart zijn. „Die spray ik dan flink over de rug met rode verf, dan gaat het aardig goed", vertelt hij. Dankzij de sorteersluis kan hij uitstekend sturen op het aflevergewicht. Elke 14 dagen gaat er een vracht van 160 of 216 varkens weg naar Vion. „Die zitten voor 98, 99 procent perfect op gewicht."

016_pb05 Scheffer.indd 18 28-05-15 12:08

Nu het voersysteem naar behoren draait, de luchtwasser functioneert en ook het klimaat opnieuw is ingeregeld, hopen Gerard en Ina Scheffer dat ze eindelijk goed kunnen gaan draaien.

voorkant knapte een (te strak aangedraaide) koppeling op de waterleiding kapot, zodat het filterpakket zonder water kwam te zitten. Vorig jaar is de luchtwasser grondig gerenoveerd. Sinds een jaar draait het systeem nu goed, aldus de varkenshouder.
„We hopen dat we de zaak nu onder controle krijgen", zegt Gerard. „Dat je bij een nieuwe stal in het begin te maken hebt met kinderziektes, is normaal", vindt Ina. „Maar dit waren geen kinderziektes meer, maar grotemensenfouten." Geregeld bekroop hen het gevoel: waar zijn we aan begonnen? „Zeker omdat nu de varkensprijzen al zo lang slecht zijn. Als de prijs goed is, is het allemaal iets gemakkelijker."

Goede verkoper

Scheffer had gekozen voor het klimaatsysteem en de luchtwasser naar aanleiding van een open dag in Groenlo. „Daar liep een hele goede vertegenwoordiger, die mij uitstekend wist te overtuigen. En het is een gerenommeerd bedrijf. Zij werken weer nauw samen met de leverancier van het voersysteem; op beurzen staan ze ook altijd vlak bij elkaar. Zo ben ik daarbij gekomen."
Achteraf heeft hij misschien iets te veel vertrouwen gehad in de verkopers, erkent hij. „Maar anderzijds hebben we ons ook echt wel georiënteerd en verschillende stallen bekeken. Je gaat er gewoon niet vanuit dat er kwalitatief slechte dingen worden afgeleverd en dat er zoveel mis kan gaan."
Gerard, hoofdschuddend: „Echt, alles wat verkeerd kan gaan, ging verkeerd. Zelfs de allereerste biggen die we oplegden in een brandschone stal, bleken een wormbesmetting te hebben: 40 procent afgekeurd op levers."
En het bouwbedrijf kon zelfs nog geen vloertje goed storten, zegt hij. „Heb je dat plasje water gezien bij de hygiënesluis? Het water loopt dus van het putje af, in plaats van er naartoe." Ook de betonnen vloer waar de bijproductensilo's op staan, ligt verkeerd op afschot. Het regenwater loopt naar de stalmuur toe, in plaats van naar de wegkant. „Nou, als het fout moet worden aangelegd, kan ik het zelf ook wel", grapt hij. Het bouwbedrijf – een grote, landelijk opererende onderneming – is inmiddels sinds februari dit jaar failliet, weet Gerard.

Rustig blijven

Ondanks alle narigheid is de Achterhoeker altijd vrij laconiek gebleven. „Ik heb er geen nacht van wakker gelegen. Dat helpt toch niet. Natuurlijk, soms kookte ik inwendig. Maar ik bleef rustig. Wat heb je eraan om te gaan schelden over de telefoon? Dan jaag je die bedrijven alleen maar meer tegen je in het harnas."
Feit is dat Scheffer in de twee oude stallen beter draait dan in de nieuwe. Eén oude stal is inmiddels gerenoveerd en huisvest 300 varkens, van de andere stal gebruikt hij één afdeling voor 100 varkens en een deel als ziekenboeg. Hier halen de varkens – op hetzelfde voer – gemakkelijk 850 gram per dag. In de nieuwe stal zou de daggroei vanwege het hogere voerverbruik in grote groepen op 820 gram mogen liggen, maar in de praktijk komt hij niet verder dan 790 gram. Inmiddels heeft hij een vaste biggenleverancier die ent tegen circo en mycoplasma, en lijkt de kwaliteit van de biggen in elk geval wel goed.

Loopbrug

Is er ook iets aan de stal dat wél goed functioneert? „Ja, mijn zelfbedachte loopbrug", grinnikt de varkenshouder. „Die bevalt nog altijd het beste." Van bovenaf heeft hij uitstekend overzicht over alle varkens. „Als er eentje wat mankeert, spring ik er even af en dan geef ik ‘
hem direct een kleurtje." En dankzij de loopbrug heeft hij maximaal rendement van zijn vloeroppervlak.
De nevelkoelinstallatie functioneert eveneens prima. „Als het buiten warm is, kan hij de temperatuur binnen gelijkhouden aan de buitentemperatuur", aldus Scheffer. „Dat scheelt wel. Ik gebruik hem bovendien als inweekinstallatie voor het schoonmaken. Daarmee ben ik nu in een halve dag klaar, per afdeling."
Nu het voersysteem naar behoren draait, de luchtwasser functioneert en ook het klimaat opnieuw is ingeregeld, hopen Gerard en Ina Scheffer dat ze eindelijk goed kunnen gaan draaien. Op hun keukenmuur is een spreuk geschilderd: ‘Herinner je gisteren, droom van morgen, maar leef vandaag'. Na de nachtmerrie van afgelopen jaren dromen ze nu van betere tijden. Gerard: „Dat we het nog mogen meemaken dat het allemaal lekker loopt."
Maar dan moet de varkensprijs wel beter worden. „Want als de prijzen nog een jaar zo blijven, kunnen we een bordje in de tuin zetten. En met ons vele anderen", beseft hij. ■

Reageren?
redactie@pigbusiness.nl

016_pb05 Scheffer.indd 19 28-05-15 12:08